

Κατανόηση του βάθους και του εύρους της «πολυπολιτισμικότητας»

Η δραστηριότητα για το βάθος και εύρος της «πολυπολιτισμικότητας» είναι σχεδιασμένη κατά τρόπο ώστε οι συμμετέχοντες να εμπλακούν σε μια διαδικασία ορισμού του «πολιτισμού» και διερεύνησης της πολυπλοκότητας που ενέχει. Ενδείκνυται ιδιαίτερα όταν εργάζεστε με μαθητές.

Ενότητα

• Ευαισθητοποίηση

Υποενότητες

• Διαπολιτισμικά θέματα

Μέγεθος ομάδας

• Μικρή ομάδα

Διάρκεια

• 1 ώρα τουλάχιστον

Λέξεις-κλειδιά

ορισμός του πολιτισμού, πολυπολιτισμικότητα

Στόχοι

Συχνά, ειδικά σε τάξεις σχετικά με την πολυπολιτισμικότητα ή τη διαφορετικότητα, ο «πολιτισμός» γίνεται συνώνυμος με τη «φυλή» ή την «εθνότητα». Αυτή η δραστηριότητα αποκαλύπτει τους περιορισμούς αυτής της ιδέας και θέτει υπό αμφισβήτηση τις υποθέσεις που κάνουν συχνά οι εκπαιδευτές σχετικά με αυτά που οι μαθητές αναγνωρίζουν ως σημαντικά στοιχεία της «πολιτισμικότητας» στην «πολυπολιτισμικότητα».

Συμμετέχοντες

Δεν υπάρχει καθορισμένος αριθμός.

Περιγραφή

Η προετοιμασία για αυτή τη δραστηριότητα είναι πολύ απλή. Χρειάζεστε μόνο έναν πίνακα ή ένα μεγάλο φύλλο χαρτί. Στο επάνω μέρος, στη μέση, γράψτε «ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ». Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές σας ή οι συμμετέχοντες του εργαστηρίου κάθονται έτσι ώστε να μπορούν όλοι να βλέπουν τον πίνακα ή το χαρτί. Αποτελείται από 7 βήματα.

Υλικό

Πίνακας κιμωλίας ή μεγάλο φύλλο χαρτί.

Μέθοδος

Αυτή η δραστηριότητα αποτελείται από αρκετά βήματα. Ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνεται η δραστηριότητα, μπορεί να είναι κατάλληλοι διάφοροι συνδυασμοί αυτών των βημάτων:

1. **Ορισμός της «πολυπολιτισμικότητας».** Ξεκινήστε υπογραμμίζοντας το πρόθεμα «πολύ» και ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι σημαίνει το συγκεκριμένο πρόθεμα. Στις απαντήσεις τους

θα περιλαμβάνονται πιθανότατα οι λέξεις «πολλά», «ποικίλα ή διάφορα» και «διαφορετικά», μεταξύ άλλων. Επιβεβαιώστε όλες τις απαντήσεις και συνοψίστε. Αυτό το μέρος θα πρέπει να ολοκληρωθεί σε περίπου δύο λεπτά. Κατόπιν αναφερθείτε στο «πολιτισμικότητα». Τι σημαίνει αυτός ο όρος; Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να ορίσουν τη λέξη «πολιτισμικότητα» τόσο βάσει αυτού που πιστεύουν ότι αναφέρεται στον ορισμό της λέξης σε ένα λεξικό όσο και βάσει αυτού που σημαίνει για τους ίδιους.

- 2. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα θέλατε να διερευνήσετε βαθύτερα την κατανόηση του όρου «πολιτισμικότητα».** Ζητήστε τους να αναφέρουν όλες τις διαστάσεις του πολιτισμού που μπορούν να σκεφτούν και ενθαρρύνετε τους να σκεφτούν και να αναφερθούν στους δικούς τους πολιτισμούς και τις διαστάσεις του πολιτισμού τους με τις οποίες ταυτοποιούνται. Υπάρχουν πολλοί αποτελεσματικοί τρόποι να ολοκληρώσετε με επιτυχία αυτή τη δραστηριότητα. Μπορείτε να ζητήσετε από τους μαθητές να αναφέρουν αυτές τις πτυχές του πολιτισμού όταν τις σκέφτονται (ή μπορείτε να ζητήσετε από έναν μαθητή ή μια μαθήτρια να τις καταγράψει κάτω από τη λέξη «ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ»). Μια άλλη επιλογή είναι απλά να μετακινηθείτε στην αίθουσα και να ρωτήσετε κάθε άτομο για προτάσεις, κάτι που θα βοηθήσει στη συμμετοχή όλων στη συζήτηση.

Ουσιαστικά υπάρχουν άπειρες διαστάσεις του πολιτισμού και αυτό θα αποτυπωθεί στις απαντήσεις. Υπάρχει πιθανότητα να υπάρξουν πολλές απαντήσεις αμέσως και στη συνέχεια να μειωθεί σημαντικά ο ρυθμός απόκρισης των συμμετεχόντων. Αυτό συμβαίνει συχνά, αφού έχουν αναφερθεί οι πιο επιφανειακές πτυχές του πολιτισμού: μουσική, διατροφή κ.λπ. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν βαθύτερα πώς ορίζουν τους πολιτισμούς τους. Αφήστε κάποια διαστήματα ησυχίας ή προτείνετε κάποιες βαθύτερες διαστάσεις, όπως η πίστη, η θρησκεία, οι αξίες, η γλώσσα και η δομή της οικογένειας, μεταξύ άλλων. Θα είναι σημαντικό να συγκεντρώσετε όσο το δυνατόν περισσότερες προτάσεις για αυτή τη λίστα. Μην ξεχνάτε ότι αυτό το μέρος της δραστηριότητας θα μπορούσε να διαρκέσει επ' αόριστο, κάτι που υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα του «πολιτισμού». Επίσης επισημάνετε ότι ορισμένες διαστάσεις είναι αλληλένδετες, ώστε να καταδείξετε πόσο απλοϊκό είναι να κάνουμε μια κρίση για έναν άλλο βάσει μιας πολιτισμικής διάστασης. Αυτό το βήμα θα πρέπει να διαρκέσει 10-15 λεπτά.

Τι δεν υπάρχει: Οι εμπειρία έχει καταδείξει ότι αρκετές ενδιαφέρουσες διαστάσεις του πολιτισμού ή της ταυτότητας δεν αναφέρονται γενικά από τους συμμετέχοντες. Και το αστείο είναι ότι αυτές οι διαστάσεις είναι συνήθως αυτές που συσχετίζονται με την πολυπολιτισμικότητα, τη διαφορετικότητα και παρόμοια ζητήματα: φυλή, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, κοινωνική τάξη. Μην προτείνετε την προσθήκη τους στη λίστα. Εάν δεν αναφερθούν από κανέναν, μπορείτε να ξεκινήσετε μια πολύ ουσιαστική συζήτηση. Εάν η τάξη ή το εργαστήριο που κάνετε είναι το ένα από τα 4 (στα 5) που δεν αναφέρονται σε ένα ή περισσότερα από αυτά τα στοιχεία, επισημάνετε το και ρωτήστε τους συμμετέχοντες γιατί δεν σκέφτηκαν αυτές τις πτυχές. Έτσι θα μπορέσετε να παρουσιάσετε έξυπνα τα επόμενα βήματα, όπως θα διαπιστώσετε στη συνέχεια. Συχνά, όταν οι συμμετέχοντες προτείνουν λέξεις για τη λίστα βάσει των δικών τους εμπειριών και επομένως βάσει του τρόπου που ορίζουν τους εαυτούς τους, τη φυλή, το φύλο τους κ.λπ. δεν σκέφτονται αυτά τα στοιχεία απευθείας. Αλλά εάν προτείνουν στοιχεία για τη λίστα βάσει του τρόπου που τους ορίζουν οι άλλοι ή του τρόπου που οι ίδιοι ορίζουν τους άλλους σκέφτονται αυτά τα στοιχεία.

- 3. Κατηγοριοποίηση των στοιχείων της λίστας.** Το επόμενο βήμα είναι να χωρίσουμε τα στοιχεία της λίστας σε κατηγορίες, κάτι που θα διευκολύνει πολύ το τελευταίο βήμα της άσκησης. Ενημερώστε την ομάδα για αυτό και αναφέρετε ότι θα χρησιμοποιήσετε τα «τρία επίπεδα του πολιτισμού» του Nitza Hidalgo. Η παραπομπή για αυτό το μοντέλο είναι η εξής:

Hidalgo, N. 1993. Multicultural teacher introspection. In Perry, T. and Fraser, J. (Eds.) Freedom's

Τα επίπεδα του Hidalgo περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Το συγκεκριμένο : αυτό είναι το πιο ορατό και απτό επίπεδο του πολιτισμού και περιλαμβάνει τις πιο επιφανειακές διαστάσεις του, όπως ρούχα, μουσική, φαγητό, παιχνίδια κ.λπ. Αυτές οι πτυχές του πολιτισμού είναι συχνά εκείνες που εστιάζονται τα πολιτισμικά «φεστιβάλ» ή οι «εορτασμοί». ».
2. Τη συμπεριφορά : αυτό το επίπεδο πολιτισμού αποσαφηνίζει πως καθορίζουμε τους κοινωνικούς μας ρόλους, τη γλώσσα που μιλάμε και τις προσεγγίσεις μας στη μη λεκτική επικοινωνία. Το επίπεδο συμπεριφοράς *αντανακλά* τις αξίες μας. Οι πτυχές που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν τη γλώσσα, τους ρόλους των φύλων, την οικογενειακή δομή, την πολιτική αλληλεγγύη, και άλλα θέματα που μας απασχολούν οργανωτικά στην κοινωνία.
3. Το συμβολικό : αυτό το επίπεδο του πολιτισμού περιλαμβάνει τις αξίες και τις πεποιθήσεις μας. Μπορεί να είναι αφηρημένο, αλλά συνήθως είναι το πιο σημαντικό επίπεδο από την άποψη του τρόπου με τον οποίο τα άτομα ορίζουν τον εαυτό τους. Περιλαμβάνει συστήματα αξιών, έθιμα, πνευματικότητα, θρησκεία, κοσμοθεωρία, πεποιθήσεις, ήθος κ.τλ.

Γράψτε σύντομους ορισμούς για αυτά τα επίπεδα στον πίνακα ή το φύλλο χαρτιού που χρησιμοποιήσατε για να καταγράψετε τις διαστάσεις του πολιτισμού. Εξετάστε καθεμία από τις κατηγορίες για λίγα λεπτά. Δώστε στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να σκεφτούν περαιτέρω πώς ορίζουν τους εαυτούς τους στα πλαίσια αυτών των κατηγοριών. Ζητήστε τους να παρατηρήσουν τις κατηγορίες και τα στοιχεία στον πίνακα για λίγα δευτερόλεπτα. Ως ομάδα, κατηγοριοποιήστε όλα τα στοιχεία σε αυτές τις κατηγορίες. Μπορεί να υπάρχουν διαφωνίες σχετικά με την κατηγορία που υπάγεται ένα συγκεκριμένο στοιχείο, επομένως θα πρέπει να δώσετε τη δυνατότητα τοποθέτησης του ίδιου στοιχείου σε δύο κατηγορίες.

4. **Συνέπεια ως προς την εννοιολογική αποσαφήνιση.** Αφού έχετε κατηγοριοποιήσει τους συνδέσμους, το επόμενο βήμα είναι να ξεκινήσετε μια συζήτηση σχετικά με τη σχετικότητα, τη σημασία και τη σταθερότητα του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι ορίζουν τον εαυτό τους και τους άλλους.

Ξεκινώντας με «το Συγκεκριμένο», ακολουθήστε με τη σειρά τη λίστα με τις κατηγορίες του Hidalgo και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σηκώσουν το χέρι τους εάν θεωρούν ένα στοιχείο που αναφέρεται σε μια κατηγορία είναι το πιο σημαντικό ως προς τον τρόπο ορισμού των δικών τους πολιτισμών. Μετρήστε τις απαντήσεις για καθένα και αναγράψτε το αποτέλεσμα δίπλα στο όνομα της κατηγορίας στον πίνακα ή το χαρτί. Αποσαφηνίστε ότι αναφέρουν τα στοιχεία που θεωρούν πιο σημαντικά για να προσδιορίσουν *τους εαυτούς τους*, όχι τους τρόπους που τους ορίζουν οι άλλοι.

Ορισμένες φορές, ένας ή δύο συμμετέχοντες θα επιλέξουν «το Συγκεκριμένο» ή «τη Συμπεριφορά», αλλά σχεδόν σε κάθε περίπτωση, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θα επιλέξει «το Συμβολικό». Καθώς συζητάτε κάθε κατηγορία, ζητήστε από τα άτομα που την επέλεξαν να περιγράψουν γιατί την επέλεξαν και από τα άτομα που δεν την επέλεξαν να επεξηγήσουν γιατί. Επειδή οι περισσότεροι θα επιλέξουν «το Συμβολικό», μην παραλείψετε να τους ρωτήσετε γιατί είναι πιο σημαντικό από τα άλλα επίπεδα.

Και τώρα είναι η στιγμή της συνειδητοποίησης...

Αφού συζητήσετε γιατί «το Συμβολικό» είναι η πιο σημαντική κατηγορία για τους περισσότερους ανθρώπους, θα πρέπει να επανέλθετε στις λίστες. Υπάρχουν πολλές ερωτήσεις που θα οδηγήσουν σε ενδιαφέρουσες συζητήσεις:

- Όταν συναντάτε κάποιον, ποια από αυτά τα στοιχεία (ανεξάρτητα από την κατηγορία που υπάγονται) χρησιμοποιείτε για να τους κατανοήσετε από πολιτισμικής άποψης;
- Η προσπάθεια που κάνετε για να κατανοήσετε τους άλλους από πολιτισμικής άποψης είναι συνεπής προς τον τρόπο που θέλετε να σας βλέπουν και να σας κατανοούν;
- Ποιες δυνάμεις στην κοινωνία σας μπορεί να συμβάλλουν στην απλούστευση των πολιτισμών των άλλων, παρόλο που δεν θέλουμε να μας ορίζουν με απλό τρόπο;

5. Εναλλακτική συνέπεια ως προς την εννοιολογική αποσαφήνιση για ομάδες και εκπαιδευτές. Αφού καταγραφεί ο αριθμός των συμμετεχόντων που ορίζουν τους εαυτούς τους πιο στενά με τις τρεις κατηγορίες και πραγματοποιηθεί η συζήτηση ως προς το «γιατί» που περιγράφεται παραπάνω, ξεκινήστε μια συζήτηση σχετικά με την εκπαίδευση. Σε ποιες από αυτές τις κατηγορίες επικεντρώνεστε εσείς, ως εκπαιδευτής, όταν προσπαθείτε να διδάξετε με πολυπολιτισμικό τρόπο; (Αυτή η ερώτηση θα βοηθήσει πολλούς συμμετέχοντες να συνειδητοποιήσουν την κατάσταση. Αφήστε λίγα λεπτά για να επιτευχθεί αυτό.) Σε γενικές γραμμές, πώς έχει προσπαθήσει η εκπαίδευση να είναι «πολυπολιτισμική»; Ποιες πτυχές ή διαστάσεις του πολιτισμού στις οποίες επικεντρωνόμαστε στις τάξεις μας προσπαθούν να είναι «πολυπολιτισμικές»; Αυτό είναι συνεπές προς τον τρόπο που ξέραμε ότι οι άνθρωποι θέλουν να ορίζονται;

Αυτό είναι ιδιαίτερα δυνατό στοιχείο εάν ξέρετε ότι κάποιο σχολείο ή περιφέρεια είναι κολλημένο στην «προσθετική» προσέγγιση ή στο στάδιο που αναφέρεται ως «ήρωες και διακοπές» της πολυπολιτισμικής ανάπτυξης. Πολλά σχολεία διοργανώνουν μια πολυπολιτισμική εκδήλωση ή γιορτή, την οποία ονομάζουν «πολυπολιτισμική εκπαίδευση».

Σύνοψη. Για να συνοψίσετε αυτή την άσκηση, θα μπορούσατε να ξεκινήσετε μια συζήτηση σχετικά με τον τρόπο που μπορούν να εργαστούν οι συμμετέχοντες για να προάγουν τη συνέπεια των εννοιολογικών τους αποσαφηνίσεων. Επισημάνετε ότι αυτή η άσκηση δεν αποσκοπεί να προσβάλλει κάποιον, αλλά να υπογραμμίσει τους τρόπους με τους οποίους οι διάφορες δυνάμεις, από τα μέσα ενημέρωσης μέχρι τους τρόπους εκπαίδευσής μας, μπορούν να μας πάνε πίσω όταν σκεφτόμαστε ότι κάνουμε πρόοδο ως προς την ανάπτυξη σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο. Οι συζητήσεις που προκύπτουν ως αποτέλεσμα αυτής της δραστηριότητας μπορεί να διαρκέσουν από 10 λεπτά έως και περισσότερο από μία ώρα, ανάλογα με τις ερωτήσεις που θέτετε και την κατεύθυνση που ακολουθείτε.

Συμβουλές για τους εκπαιδευτές

Όπως και με τις υπόλοιπες δραστηριότητες, είναι σημαντικό να επικυρώνετε τις απόψεις των συμμετεχόντων, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Εάν προτιμούν να ορίζουν τους εαυτούς τους στο Συγκεκριμένο επίπεδο ή στο επίπεδο Συμπεριφοράς, μην τους ρωτήσετε απευθείας για αυτό. (Αυτό μπορεί να συμβεί με κάποιες ομάδες νεαρότερων συμμετεχόντων.) Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να κάνει κάποιους συμμετέχοντες να αισθανθούν ευάλωτοι και είναι σημαντικό να μην την κάνετε τόσο έντονη ώστε να μην θέλουν να συμμετέχουν άλλο.

Αυτή η δραστηριότητα είναι εξαιρετικά πολύτιμη και επιτυχής με ομάδες ενεργών εκπαιδευτών ή εκπαιδευτών πριν αρχίσουν να εργάζονται ή για άτομα που εργάζονται σε μη κερδοσκοπικούς

οργανισμούς και κάνουν πολύ προγραμματισμό για τη «διαφορετικότητα» επειδή βοηθάει στη διασαφήνιση της «πολυπολιτισμικότητας» ως έναν βαθμό. Μην ξεχνάτε ότι υπάρχει πληθώρα βιβλίων και συζητήσεων σχετικά με την πολυπολιτισμικότητα που συνεχίζουν να την παρουσιάζουν ως μια προσθετική προσέγγιση ή πολυπολιτισμικό φεστιβάλ. Αυτή η δραστηριότητα δίνει στους συμμετέχοντες το έναυσμα να ξανασκεφτούν αυτή την απλούστευση και τις δικές τους «πολυπολιτισμικές» πρακτικές.

Αυτή η δραστηριότητα προσφέρει επίσης μια πολύ καλή ευκαιρία για να παρουσιαστεί η διασύνδεση μεταξύ της κριτικής παιδαγωγικής και της πολυπολιτισμικής διδασκαλίας. Η διαδικασία επισημαίνει τις διαστάσεις της διαφορετικότητας και του πολιτισμού στα πλαίσια των ανθρώπων με τους οποίους δουλεύετε. Αυτό επιδεικνύει πώς οι πιο σημαντικοί πολυπολιτισμικοί πόροι είναι οι ίδιοι οι συμμετέχοντες και αντί να προσπαθούμε να ορίσουμε τι είναι σημαντικό από πολιτισμικής άποψης για αυτούς μέσω ειδικών εορταστικών εκδηλώσεων ή προσθετικών τεχνικών, αποτελεί ευθύνη μας να τους κατευθύνουμε σε μια συζήτηση και να τους δώσουμε τη δυνατότητα να ορίσουν τους εαυτούς τους.

Πηγή (APA)

<http://www.edchange.org/multicultural/activities/multicultural.html>

Έντυπο υλικό

-

Συντελεστής

KU Leuven

CC - Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

Κατανόηση του βάθους και του εύρους της «πολυπολιτισμικότητας». Ανακτήθηκε την

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας ιστοσελίδας δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνον των δημιουργών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό.

<https://posttraumatic-integration.eu/>